

Suomen Kiipeilyliitto ry.

Yhdistyksen toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2024

Sisällysluettelo

Yleistä	3
Pitkän tähtäimen tavoitteet	4
Tiivistelmä toimintasuunnitelmasta eri tulosalueille 2024	5
Hallinto.....	9
Valiokunnat ja niiden toiminta	10
Koulutustoiminta (KOVA)	11
Ski Mountaineering- toiminta (SKIMO)	13
Kilpailutoiminta (KIVA)	13
Lasten ja nuorten toiminta (NUVA)	16
Access-toiminta (ACCESS)	18
Edunvalvonta ja viranomaisyhteistyö	20
Julkaisutoiminta ja yleinen tiedotustoiminta	20
Kirjat.....	20
Kiipeilylehti.....	21
Koulutusmateriaalit	21
Tiedotustoiminta	21
Seurojen tukeminen	21
Talous	22
Allekirjoitukset	23
Liite 1: SKIL budjetti 2024	24

Yleistä

Kiipeily on sekä Suomessa että muualla maailmassa voimakkaasti kasvava laji, joka kiinnostaa erityisesti lapsia ja nuoria ja joka sopii yhtä lailla miehille ja naisille, nuorille ja vanhoille.

Maassamme arvioidaan nyt olevan kymmeniä tuhansia kiipeilyn harrastajia. Uusien kiipeilyhallien ja kiipeilykäyttöön kehitettävien kallioiden myötä kasvu tulee todennäköisesti vielä jatkumaan.

Kiipeilyn olympiastatus ja kilpakiipeilyn Tokion 2021 olympialaisissa tekemä onnistunut ensiesiintyminen on ennestään lisännyt kiipeilyn houkuttelevuutta varsinkin lasten ja nuorten keskuudessa. Valtioneuvoston tilaamassa 2020 koululaiskyselyssä kiipeily oli koululaisten viidenneksi mieluisin harrastustoive, ja toisena liikuntaharrastuksista. Mukana kyselyssä oli ensimmäistä kertaa mukana kaikki koululaisten harrastukset, 76 harrastusvaihtoehtoa.

Skimountaineering (SKIMO) eli vuorihiihto on Kiipeilyliiton uusi laji, jonka kansallisen toiminnan ja laajemman maajoukkutoiminnan aloittaminen on iso tehtävä ja haaste. Toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen haetaan OKM erityisavustusta. SKIMO on tuleva talviolympialaji, alkaen vuodesta 2026 Milanossa ja Cortina d'Ampezzossa.

Kiipeilystä tulee useimmille harrastajille elämäntapa, eli koko elämänkaaren mittainen liikunta- ja luontoharrastus. Kiipeilyn eri lajit kehittävät kuntoa, voimaa, itsetuntemusta, harkintaa sekä luonnon ja sen voimien kunnioitusta. Kiipeilytoiminta kasvattaa luottamusta toiseen ihmiseen ja kehittää sosiaalisia taitoja.

Suomen Kiipeilyliitto on suomalaisten Kiipeilyliittoon hyväksytyjen kiipeilyseurojen kattojärjestö.

Kiipeilyliitto on jäsenenä seuraavissa järjestöissä:

- Suomen Olympiakomitea ja SUEK
- Kiipeilyn kansainvälinen kattojärjestö UIAA
- Kilpakiipeilyn kansainvälinen kattojärjestö IFSC
- Ski Mountaineeringin kansainvälinen kattojärjestö IFSM

Liittoon kuuluviissa seuroissa harrastetaan kiipeilyn eri lajeja: kaikille sopivaa sisäliikuntaa (seinäkiipeily ja boulderointi), kilpaurheilun lajeja (boulderointi, köysikiipeily ja jääkiipeily), Suomessa jokamiehenoikeuksien piiriin kuuluvia luonnossa liikkumisen lajeja (kalliokiipeily, boulderointi eli siirtolohkareilla ja matalilla kallioilla ilman köyttä tapahtuva kiipeily sekä jääkiipeily) sekä ulkomaanmatkoilla tehtävää alppi- ja vuorikiipeilyä.

Liitto tukee valiokuntiansa kautta seurojen toimintaa. Tukea annetaan seurojen nuorisotoiminnan, kilpailamisen ja kilpailujen järjestämisen, koulutukseen, kalliokiipeilyyn, kiipeilykallioiden varustukseen ja kunnossapitoon, kiipeilypaikkojen lupa-asioihin sekä sisäkiipeilypaikkojen ja hallinnon kehittämiseen. Liiton toimihenkilö ja hallitus työskentelevät yhdessä eri valiokuntien kanssa tukien niiden alaisuuteen kuuluvia toimintoja.

SKIL toiminnan perusajatuksena ovat: sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat, ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Pitkän tähtäimen tavoitteet

Koska kiipeilyn suosio kasvaa edelleen nopeasti eteenkin nuorten keskuudessa ja Olympia-statuksen myötä siitä on tulossa kaiken kaikkiaan valtavirtaa, myös Kiipeilyliiton tavoitteena on seuraavien 5–10 vuoden aikana kasvaa niin sanottujen suurten lajiliittojen joukkoon. Tämä puolestaan luo edellytykset sille, että myös yhteiskunta ottaa vakavasti niin lajin harrastusedellytysten kuin kilpailutoiminnankin rahoituksen. Kasvu on tärkeää myös kumppaneilta saatavan rahoituksen näkökulmasta. Tämä lajin ulkopuolelta tuleva rahoitus puolestaan takaa sen, että Kiipeilyliitolla on lajin suosioon nähden riittävät resurssit tukea lajin kehittymistä ja vastata niihin odotuksiin, jotka tulevat niin lajin harrastajilta, kilpakiipeilijöiltä, kuin myös muilta kiipeilyn ammattilaisilta.

Tämä edellyttää tietenkin paitsi itse lajin suosion kasvua, sitä että lajin järjestäytymisastetta saadaan nostettua olennaisesti nykyiseltä tasolta. Tämä puolestaan edellyttää sitä, että Kiipeilyliiton oman toiminnan laatua, sekä liiton yleistä resursointia saadaan merkittävästi parannettua tulopohjaa laajentamalla. Tämän lisäksi Opetus- ja Kulttuuriministeriön neljän vuoden välein tekemät syvällisemmät arvioinnit lajin resursoinnista ja sen suunnasta ovat erittäin keskeisessä roolissa. Seuraava arviointi tapahtuu 2024 lopussa tehtävien avustushakujen yhteydessä. Tämän vuoksi eteenkin vuosien 2023 ja 2024 aikana tapahtuvat toimenpiteet ja aikaansaadut tulokset ovat keskeisessä roolissa. Samaan aikaikkunaan osuu myös nykyisen toiminnanjohtajan eläköityminen ja uuden rekrytointi, mikä omalta osaltaan näkyy myös liiton toiminnassa.

Vaikka laji ei luonnostaan ole, ns. korkean järjestäytymisasteen laji, suurten joukkoon kasvamisen pitäisi olla harrastajamäärän luoman kasvupohjan puolesta mahdollista. Onnistumisen edellytyksenä on se, että järjestäytymisen merkitys ymmärretään laajasti ja että eri sidosryhmien yhteistyötä onnistutaan parantamaan olennaisesti.

Tavoitteet 2024 avustushakuun mennessä (ts. vuoden 2024 loppu):

- Liiton tulopohjaa on saatu levennettyä merkittävästi eteenkin kaupallisten kumppanuuksien kautta. Toisin sanoen, esimerkiksi kaupallisten kumppanien kohdalla nykyisestä noin 10k€:n tasosta on päästy, vähintään 40k€:n tasolle.
- Liiton järjestäytymisastetta on saatu nostettua nykyisestä 15–16%:n tasosta ainakin 20%:iin harrastajista ja sen myötä liiton jäsenmäärä on noussut nykyisestä noin 4 500:sta jäsenestä likelle 7 000:tta jäsentä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tämä on tavoitteista se vaativin, vaikka jäsenmäärä kasvaa hyvin järjestäytymisaste ei ole merkittävästi noussut.
- Toiminnanjohtajan eläköitymiseen liittyvä uuden toiminnanjohtajan vaihdos-prosessi on saatu onnistuneesti käyntiin. Tämä edellyttää sitä, että tulevan toiminnanjohtajan

rekrytointi saadaan aloitettua loppuvuodesta 2023 ja sisäänajo tapahtuu yhdessä nykyisen toiminnanjohtajan kanssa vuoden 2024 aikana.

Tavoitteet vuoden 2028 avustushakuun mennessä (ts. vuoden 2028 loppu):

- Liiton tulopohjan laajeneminen jatkuu. Kaupallisten kumppanuuksien tuoma tulopohja lasketaan sadoissa tuhansissa.
- Järjestäytymisaste saadaan vakiinnutettua minimissään 25%:n tasolle. Liiton jäsen määrä on noussut 15 000 jäseneseen.
- Kokonaisrahoitus pohja haarukassa 1– 2M€ ja myös toiminta kokonaisuudessaan rahoituksen mukaisella tasolla.
  - Kumppanitulot 2028 yli 200k€, vs. 2021 taso n. 10k€
  - Jäsenmaksutulo 2028 yli 800k€, vs. 2021 taso alle 300k€
  - OKM avustukset n. 250k€, vs. 2021 taso alle n. 80k€.

Tiivistelmä toimintasuunnitelmasta eri tulosalueille 2024

Kärkihanke 2024

- Toiminnanjohtajan sukupolven vaihdos
- Liiton talouden sopeuttaminen kustannustason nousuun, sekä sellaiset rakenteelliset muutokset, että Kiipeilyliiton talous on kestäväällä pohjalla myös siinä tapauksessa, että Liikunnan ja urheilun määrärahoja vähennetään.
- Kiipeily isoksi lajiksi! Liitto ja jäsen seurat tekevät työtä sen eteen, että kiipeily on tulevaisuudessa yksi maamme suurimmista liikuntalajeista – kaikenikäisille sopiva matalan kynnyksen laji. Liikuntaharrastus, jota jatketaan koko elämän ajan.
  - Kärkihanke toteutetaan seurojen kanssa nostamalla kiipeilyn näkyvyyttä ja toiminnan laatua. Näin lajista tehdään helpommin lähestyttävä ja houkuttelevampi.
  - Tekeillä olevien www-sivujen sisältö ja ulkoasu parannetaan lajin esittelyn
  - Seurojen jäsenmäärien kasvattamista edistetään tukemalla seurojen ja paikkakunnan kaupallisten kiipeilyhallien yhteistyötä ja jäsenhankintaa.
  - Myös omalla lisääntyvällä varainhankinnalla kerätään resursseja hankkeen toteutukseen

2024 toiminnan painopisteet yleisesti

- Viime vuosien voimakkaan kustannustason nousun takia liitolla ja myös jäsenseuroilla on isoja haasteita taloutensa kanssa, tätä taklataan talouden sopeuttamistoimilla.
- Kiipeilyliitolla on edessä liiton johdon sukupolvenvaihdos, josta tulee merkittävät lisäkustannukset välttämättömän perusteellisen perehdyttämisen johdosta.
- Panostetaan vahvasti oman tulonhankinnan lisäämiseen, palkatun osapäiväisen henkilön tehtävänä on yhteistyökumppanien etsiminen.
- Vakiinnutetaan uusi sisä-KO ohjaajataso.

- Tuetaan seurojen junnu-toimintaa kouluttamalla seuroille junnuohjaajia, ja auttamalla haastavissa tilanteissa, sekä junnu-toiminnan käynnistämiseksi
- Uusi valiokunta Ski Mountaineering kehittää uutta toimintaa vuorihiihdon harrastus- ja kilpatoimintaan. SKIL on saanut kansainvälisen Ski Mountaineering kattojärjestön IFSM:n jäsenyyden. Haetaan erityisavustus lajin aloittamiseen SKIL alaisena.
- Tuetaan jäsenseuroja mm. seuraavilla toimilla:
  - Liiton hallitukselta haettavissa: seuratuksi, erillinen kiipeilykalliotuki sekä tuki nuorisotoiminnan aloittamiseen sekä ulkokiipeilypaikkojen kehittämiseen tarkoitettu access-tuki. Avustuksilla tuetaan ulkokallioiden kehittämistä (mm. parkkipaikat, kallioankkurit, varmistuspultit ja koulutusta niiden asentamiseen), nuorisotoiminnan aloittamista ja kehittämistä, kilpailuihin osallistumista, kisajärjestämistä sekä seurojen valmennusta ja ohjaajakoulutusta.
  - Liitto neuvottelee seurojen jäsenille kiipeilyvakuutuksen.
  - Jäsenseuroilla on liiton jäsenyyden kautta voimassa seuran toiminnanvastuu- ja vapaaehtoistyön tapaturmavakuutus (TuplaTurva) sekä Teosto ja Gramex oikeudet musiikin esittämiseen seuran tapahtumissa. Nämä vakuutukset sisältyvät seurojen jäsenveroon.
- Kiinnitetään huomioita yhdenvertaisuuteen liiton hallituksessa ja valiokunnissa sekä seurojen hallintoelimissä liiton yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti.
- Kilpailutoiminnassa järjestetään jääkiipeilyn, boulderoinnin ja liidikiipeilyn SM-kilpailut aikuisille ja junioreille, boulderoinnin ja köysikiipeilyn mestaruuskilpailut kids-ikäisille, sekä osallistutaan sovitulla kokoonpanolla (vähintään 10 osallistujaa) sekä nuorten että aikuisten boulderin ja köysikiipeilyn PM-kilpailuihin. Suomelle on 2024 PM boulderkilpailujen järjestysvuoro.
- Maajoukkuetoiminnassa tuetaan nuorten maajoukkueen harjoittelu- ja kilpailumahdollisuuksia tavoitteena saavuttaa Euroopan kärki, sekä jääkiipeilymaajoukkueen osallistumista World cup – osakilpailuihin. Lisäksi kilpailutoiminnassa kehitetään tuomaritoimintaa.
- Access-toiminnassa lisätään seurayhteistyötä ja tapaamisia seurojen access-vastaavien kanssa.
- Etsitään omaa harjoittelupaikkaa/kiipeilyseinää juniorimaajoukkueen kilpailunomaisiin harjoituksiin ja myös kilpailujen järjestämiseen.

Koulustoiminta

- SKIL:n laajaa ja laadukasta ohjaaja- ja koulutuskoulutusta kehitetään edelleen.
- Päivitetään ohjaaja- ja kouluttajakoulutusjärjestelmän kouluttajaohjeita.
- Urheiluopistojen kanssa tehty yhteistyö kiipeilyn tunnetuksi tekemiseksi liikunnanohjaajien keskuudessa jatkuu. Halukkaista liikunnanohjaajista koulutetaan SKIL:n koulutusohjelman mukaisia ammattitaitoisia kiipeilyohjaajia mm. sisäseinille.
- Resurssien puitteissa tullaan osallistumaan kansainvälisiin kiipeilyseminaareihin.

- Liiton kouluttajien omaa osaamista tullaan kehittämään erilaisilla sisäisillä koulutuksilla: EA-koulutus, pelastuskoulutukset, lajitaidot, opettamisen haasteet ym.
- KO-tasolla vakiinnutetaan uusi KO-sisäseinäohjaaja-taso.
- Panostetaan uusien kotisivujen sisältöön ja käyttöön.

Ski Mountaineering-toiminta (SKIMO)

- Ski Mountaineering- toiminta aloitetaan 2024 aikana, haettavan erityisavustuksen ja muiden resurssien puitteissa.

Kilpailutoiminta ja huippu-urheilu

- Akatemiatoimintaa kasvatetaan.
- Kilpailu- ja maajoukkue toiminnan kehitetään.
- Jatketaan yhteistyötä pohjoismaiden kiipeilyliittojen kanssa ja osallistutaan joka toinen vuosi järjestettävään Nordic Meet -seminaariin.
- SM- ja mestaruuskilpailut järjestetään kaikissa ikäryhmissä boulderoinnissa, köysikiipeilyssä, nopeuskiipeilyssä ja jääkiipeilyssä.
- Suomi lähettää joukkueet niin aikuisten kuin junioreiden boulder- ja köysikiipeilyn PM-kilpailuihin. Suomi järjestää vuoden 2024 boulderkiipeilyn PM-kilpailut.
- Aikuismaajoukkueen osallistumista kansainvälisiin kilpailuihin tuetaan Eurocupin ja worldcupin osalta.
- Maajoukkueet seuraavaksi vuodeksi valitaan joulukuun aikana.
- Jääkiipeilymaajoukkueen osalta Suomen kiipeilyliitto tukee urheilijoiden osallistumista World cup kilpailuihin.

Lasten ja nuorten liikunta

- Uusia kiipeilyseuroja tuetaan nuorisotoiminnan aloittamisessa.
- Parannetaan lajin tunnettavuutta sekä lasten ja nuorten että nuorisotoimesta päättävien parissa.
- Kannustetaan ja tehostetaan lasten ja nuorten ohjattua kiipeilytoimintaa.
- Junnuohjaajakoulutusta kehitetään, ja järjestetään eri puolilla Suomea.
- Järjestämään junioriohjaajille tapaaminen/seminaari.
- Vuonna 2024 on Suomen vuoro järjestää Nordic Youth Camp, suunnittelua on jo aloitettu ja se tulee olemaan nuorisovalioikunnalle iso ponnistus.

Access

- Uusien ulkokiipeilykallioiden käyttöönottoon ja vanhojen kallioiden käyttöön liittyy ajoittain niin kutsuttuja ”access”-haasteita. Näitä jokamiehenoikeuksien käyttöön liittyviä ongelmia pyritään ennaltaehkäisemään ja syntyneitä kiistoja ratkaisemaan yhteistyössä eri järjestöjen ja viranomaistahojen kanssa.
- Parannetaan ja varmistetaan uusien ja vanhojen ulkokiipeilykallioiden turvallisuutta yhteistyössä jäsenseurojen kanssa. Käytetään kallioiden turvallisuusvarustuksessa

korkealaatuista CE-hyväksytyä välineistöä. Kiipeilyliiton kouluttamat asentajat suorittavat työn.

- Koulutetaan tarpeen mukaan uusia asentajia ja access-vastaavia seuroihin.
- Hankitaan uutta asennusvälineistöä ja olemassa olevat välineet huolletaan.
- Kouluttajille järjestetään koulutusta myös lupien hankkimisesta, lainsäädännöstä, jokamiehenoikeuksista ja ympäristöasioista.
- Tehdään viestintää tärkeistä access-asioista.
- Seuroille on liitolta haettavaksi erillinen tuki kiipeilykallioiden kehittämiseen ja käytön turvaamiseen.
- Tuetaan seuroja kalliotalkoiden järjestämisessä ja organisoimisessa.
- Jatketaan liiton hallinnoimien köysi- ja bouldertopojen julkaisemista 27Cragsin kautta.
- Access-valiokunta ohjaa ja valvoo Ulkokiipeilypaikkojen perustamis- ja ylläpito-oppaan tekoa.

Ulkoliikuntapaikkojen eli kiipeilykallioiden käytön periaatteet

- Kalliokiipeilyn turvallisuus on toiminnan ytimessä.
- Vapaa kiipeily kalliolla pyritään turvaamaan riippumatta siitä, mikä taho omistaa maa-alueet.
- Suositaan kaikille kiipeilijöille (myös aloittelijat ja nuoret) soveltuvia kiipeilyreittejä.
- Ympäristönäkökohdat huomioidaan kalliokiipeilyssä → kannustetaan perustamaan julkisilla kulkuvälineillä saavutettavia kiipeilypaikkoja.
- Eri luontoa käyttävien ryhmien ja järjestöjen välisiä konflikteja ennaltaehkäistään ja ratkaistaan (access-työ).
- Kiipeilyliiton Opetus- ja kulttuuriministeriön tuella tekeillä oleva ”Ulkokiipeilypaikkojen perustamis- ja ylläpito-opas” (julkaistaan OKM liikuntapaikkajulkaisut sarjassa) tulee tukemaan jäsenseuroja, kuntia ja sidosryhmiä ulkokiipeilypaikkojen perustamisessa ja ylläpidossa. Kirja valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä.

Sisäkiipeilyn olosuhteiden parantaminen

- Suomessa kiipeilyharrastuksen kasvua rajoittaa monilla pienemmällä paikkakunnilla riittävän laadukkaiden sisäliikuntapaikkojen puute. Tuetaan uusien kiipeilyseinien perustamista ja peruskorjaamista etenkin seuraturkien avulla.
- Kiipeilyliiton Opetus- ja kulttuuriministeriölle tuottama ”Kiipeilyseinäopas” (OKM liikuntapaikkajulkaisu no 111) on rakentamisprojektin osapuolten käytössä julkisiin tiloihin rakennettavissa kiipeilyseinähankkeissa.
- Tuetaan halliyrittäjien ja paikallisten seurojen välistä yhteistyötä levittämällä parhaita toimintakäytäntöjä
- Lisätään vuoropuhelua liiton, kaupallisten hallien yhdistyksen ja yksittäisten halliyrittäjien välillä.

Tiedotustoiminta

- Uudistettuja www-sivuja kehitetään ja panostetaan digitaaliseen viestintään.
- KIIPEILY-lehteä ei tehdä eikä julkaista vuonna 2024.
- Kehitetään nopeampaa tiedottamista verkkosivujen, Facebookin sekä kiipeilymaajoukkueen Climbing Team Finland –instagram–tilin avulla.
- Palkataan tiedottaja projektiluonteisesti eri hankkeisiin. Tiedottaja kehittää ja toteuttaa liiton tiedotusta valiokuntien, liiton sisäisen tiedotuksen sekä liiton ja seurojen välisen tiedotuksen osalta.
- Seuroille tiedotetaan lisäksi mm. sähköpostitse, tapaamisissa ja puhelimen välityksellä.

Harrasteliikunta

- Kiipeilyn suosio harrasteliikuntana on jo vuosia ollut huikkeassa kasvussa ja SKIL:lla on merkittävä rooli uusien harrastajien ohjeistamisessa lajin pariin. Liitto palkkaa (OKM tuen puitteissa) osapäiväisesti ja hankkeisiin tiedottajan.
- Kiipeily isoksi lajiksi!
  - o Pitkän aikavälin kärkihanke toteutetaan seurojen kanssa nostamalla kiipeilyn näkyvyyttä ja toiminnan laatua. Näin lajista tehdään helpommin lähestyttävä ja houkuttelevampi.
- Uusien www-sivujen sisältöä ja ulkoasua parannetaan houkuttelemaan uusia harrastajia seurojen ja liiton toimintaan
- Seurojen jäsenmäärien kasvattamista edistetään tukemalla seurojen ja paikkakunnan kaupallisten kiipeilyhallien yhteistyötä ja jäsenhankintaa.
- Myös omalla lisäänntyvällä varainhankinnalla kerätään resursseja hankkeen toteutukseen
- SKIL:in ja seurojen avaamat ja ylläpitämät luonnossa sijaitsevat kiipeilypaikat ovat jokaisen harrastajan käytössä. Kallioiden asentamiseen tarvittavaa välineistöä lähetetään seuroille (hakemuksen perusteella, kun ehdot on täytetty) ja asennushenkilökuntaa koulutetaan seuroihin.
- SKIL myöntää hakemusten perusteella seuroille tukea kiipeilytoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen, etupäässä uuteen toimintaan ja pienemmille paikkakunnille.
- Pienempien paikkakuntien seurojen harjoittelupaikkoja pyritään kehittämään mm. Seuratuen ja asiantuntijatuen avulla. Kuntayhteistyötä lisätään.
- SKIL kouluttaa ohjaajia ja kouluttajia pitämään seuroissa ja kiipeilyhalleissa kiipeilyn alkeis- ja jatkokursseja sekä sisäseinillä että kalliolla.

Hallinto

SKIL kehittää hallintoaan ja jäsenpalveluja nuoriso- ja harrastetoiminnan osalta. Liiton viestintä- ja seurayhteistyö on keskeisessä roolissa hyvien jäsenpalvelujen tuottamisessa. SKIL sääntömääräiset kokoukset järjestetään 2024 (OKM valtionavustuksen haku- ja selvityspäivien puitteissa).

Kevätkokous pidetään lähtökohtaisesti huhtikuun lopulla ja syyskokous lokakuun aikana.

Jäsenseurojen edustajat, sekä valiokuntien jäsenet tapaavat kevät- ja syyskokouksien yhteydessä, Toimintasuunnitelmapäivillä sekä tarpeen vaatiessa.

Panostetaan vahvasti oman tulonhankinnan lisäämiseen, uuden palkatun osapäiväisen henkilön tehtävänä on yhteistyökumppanien etsiminen ja yhteistyöstä sopiminen.

Liitolle hallinto-ohjeet, sisältäen mm. kulukorvauskäytännöt, vapaaehtoistoimijoiden valinnat ja perehdyttäminen sekä muita ohjeita ja suosituksia, julkaistaan.

ToSu-eli toimintasuunnitelmapäivät järjestetään loppukesästä, elo-syyskuun vaihteessa. Päiville osallistuvat hallitus, toimisto, valiokunnat ja halukkaat jäsenseurojen edustajat. Vuoden 2024 osalta suunnitteluprosessissa vakiinnutetaan käytäntö, että valiokunnilta saadaan keskustelun pohjaksi jo etukäteen alustavat ehdotukset tulevan vuoden toimintasuunnitelman painopistealueista, sekä budjettiluonnos.

SKIL:n hallitus kokoontuu tarpeen mukaan päättämään sille asetetuista tehtävistä. Uusia hallitusjäseniä opastetaan hyvän hallinnon pelisääntöihin ja toimintatapoihin. Hallituksen kokouksia pidetään toimintavuoden aikana tarpeen mukaan fyysisesti noin 10 kertaa. Kokoukset valmistellaan etukäteen valmistelupalavereissa. Hallituksen ja toimiston kesken pidetään viikkopalavereita. Asioita valmistellaan sähköpostitse ja tarvittaessa järjestetään etäkokouksia etäkokoustekniiikan avulla. Lisäksi hallitus ja valiokuntien puheenjohtajat kokoontuvat tarvittaessa. Hallintoon pyritään saamaan ehdolle tasapuolisesti sekä nais- että miesjäseniä. Jäsenseuroja velvoitetaan tekemään samoin. Liiton toiminnan ja seurojen osallistamista lisätään.

Toiminnan läpinäkyvyys on tärkeää kaiken tasoisessa toiminnassa ja päättämisessä, sitä tuetaan ja lisätään.

Tiedotuksesta vastaa lähinnä toiminnanjohtaja ja mahdollisesti palkattu tiedottaja yhdessä valiokuntien kanssa. Valiokuntien ja jäsenistön välinen tiedotus tapahtuu välitiedotteiden, internetin, valiokuntien omien some-kanavien ja muiden julkaisujen avulla. Yleisistä asioista tiedotetaan myös SKIL Facebook-sivustolla, ja access-asioista SKIL access Facebook-sivuilla.

Liiton uusia www-sivuja kehitetään edelleen. Sekä www-sivujen että muun digitaaliseen tiedotuksen määrään ja sisältöihin panostetaan.

Valiokunnat kokoontuvat tarpeen mukaan vuosittain, yhteyttä pidetään lisäksi koulutusten ja tapaamisten yhteydessä sekä erilaisilla yhteysvälineillä. Valiokunnat tiedottavat päätöksistään säännöllisesti toiminnanjohtajalle, hallitukselle ja jäsenistölleen.

Haku uuden toiminnanjohtajan löytämiseksi käynnistetään vuoden 2024 aikana. Jotta siirtymästä saadaan mahdollisimman saumaton, tavoitteena on, että uusi ja vanha toiminnanjohtaja voivat työskennellä osan vuodesta 2024, sekä vuoden 2025 alun yhtä aikaa.

Valiokunnat ja niiden toiminta

Suomen Kiipeilyliitto ry:n valiokunnat 2024 ovat:

- **Koulutusvaliokunta (KOVA):** Koulutusvaliokunta vastaa turvallisuuteen liittyvästä koulutuksesta Suomessa. Koulutusvaliokunnalla on oma koulutusjärjestelmä, joka on muotoiltu suomalaisen kiipeilyn tarpeisiin. SKIL ja koulutusvaliokunta järjestää kaiken ohjaaja- ja kouluttajakoulutuksen maassamme ja määrittelee sisällöt peruskursseihin. Koulutusvaliokunnan toiminta nivoutuu läheisesti kaikkiin SKIL:n toiminnan osa-alueisiin.
- **Kilpailuvaliokunta (KIVA):** Kilpailuvaliokunta vastaa kilpailutoiminnasta Suomessa ja maajoukkue toiminnasta ulkomailla. Valiokunta vastaa nuorten ja aikuisten toiminnan suunnittelusta ja organisoimisesta. Sen tehtävänä on myös kilpailujen järjestämisen organisointi sekä yhdessä hallituksen ja toimiston kanssa yhteydenpito kansainvälisiin kattojärjestöihin IFSC:iin ja UIAA:han.
- **Ski Mountaineering-valiokunta (SKIMO):** uusi valiokunta aloittaa ja kehittää tämän SKIL alaisen uuden lajin toimintaa. Valiokunta hoitaa yhteyksiä Ski Mountaineeringin kansainvälinen kattojärjestöön IFSM:iin. Valiokunnan toiminta on alkuvaiheessa ja sen käynnistämiseen haetaan OKM erityisavustusta.
- **Nuorisovaliokunta (NUVA):** Nuorisovaliokunta vastaa nuorten harrastuskiipeilyä ja sen päätehtävänä on nuorisotoiminnan kehittäminen ja tukeminen jäsenseuroissa, kiipeilyn junnuohjaajakoulutuksen järjestäminen ja kehittäminen sekä leirien järjestäminen Suomessa ja niihin osallistuminen muissa pohjoismaissa. NUVA ohjaa seurojen Tähtiseura-statusen hakemista lasten ja nuorten liikunnan osalta.
- **Access-valiokunta (ACCESS):** Access-valiokunta kehittää ja ylläpitää ulkokiipeilypaikkojen (köysikiipeily ja boulder) vapaan kiipeilyharrastuksen edellytyksiä, lupa-asioita ja turvallisuutta. Valiokunta tekee ennaltaehkäisevää toimintaa ongelmien ja ristiriitojen välttämiseksi ja auttaa jäsenseuroja ongelmien selvittämisessä. Valiokunta kouluttaa seuroihin kiipeilyreittien tekijöitä ja antaa tukea seurojen access-vastaaville.

Valiokuntiin etsitään uusia, motivoituneita ja sitoutuneita jäseniä kehittämään valiokuntien toimintaa ja kiipeilyn harrastamisen edellytyksiä.

Koulustointoiminta (KOVA)

Yleistä

Kiipeilyliiton laaja koulutusjärjestelmä kouluttaa eriasteisia kouluttajia ja ohjaajia liiton, seurojen, opistojen, koulujen, seurakuntien ja muiden yhteisöjen sekä matkailu- ja elämyspalvelujen käyttöön. SKIL:llä on kansainvälinen hyväksyntä SCI (Sport Climbing Instructor) – ja RCI (Rock Climbing Instructor) tasoille. SKIL köysitoiminnan ja kiipeilyn ohjaaja- ja kouluttajakoulutukseen osallistuu vuosittain noin 140 koulutuspäivänä lähes 800 henkilöä. Koulutusjärjestelmä kehitetään jatkuvasti ja järjestelmää kehittävien kouluttajien ammattitaitoa parannetaan.

Koulutusvaliokunta ylläpitää ja kehittää peruskurssijärjestelmää, ohjaaja- ja kouluttajakoulutusjärjestelmää sekä osallistuu valmentajakoulutuksen kehittämiseen. Peruskurssijärjestelmä tukee kiipeilijän taitojen ja turvallisuusajattelun kasvua. Ohjaaja- ja

kouluttajakoulutusjärjestelmässä mukana olevia koulutetaan ohjaajiksi ja kouluttajiksi. Valmennuskoulutusmoduuleilla opitaan eritasoisiksi valmentajiksi.

Ohjaaja- ja kouluttajakoulutusjärjestelmän päivitystä jatketaan. Ohjaaja- ja kouluttajakoulutuksen muuttamista moduulimaisemmaksi on pilotoitu KTO-tasolla edellisvuosina 2018 ja 2019. Silloin syntyi sisäseinän yläköysiohjaajataso. Myös kiipeilyohjaaja-tasolla (KO) on sisä- ja ulkotoiminnan jako nähty mielekkääksi erottaa eri moduuleiksi. Toimintavuoden aikana lanseerataan KO-sisäkiipeilyohjaajataso. Se on osa - välitutkinto nykyisestä kiipeilyohjaaja KO-tasosta.

Yrittäjiä, järjestöissä toimivia, opettajia ja kaikkia kiipeilyttämisestä innostuneita koulutetaan jatkossakin köysitoiminnanohjaaja (KTO)-kursseilla yleisen kiipeilyturvallisuuden parantamiseksi. Tarjotaan sisäseinän yläköysiohjaajatason moduulia pelkästään sisätoimintaan keskittyville.

KTO 3 -moduulia eli Korkeaharjoiterataohjaajakoulutusta pidetään ylläpitävänä koulutuksena lähinnä päivitysten muodossa Etelä-Suomen lisäksi myös muilla paikkakunnilla mm. Lapissa. KTO. Kiipeilyohjaaja KO- (kansainvälinen taso SCI) ja kalliokiipeilykouluttaja KKK (kansainvälinen taso RCI) -kursseille otetaan jatkossa - resurssit huomioiden - kouluttautumaan muitakin kurssilaisia kuin vain pelkästään oman liiton/seurojen koulutusjärjestelmän putkisuorittajia. Eri opistojen kanssa laajennetaan yhteistyötä sekä ohjaaja- ja kouluttajakoulutuksen organisoinnissa ja markkinoinnissa että syventävän opetuksen ja harjoittelun järjestämisessä. Pyritään tarjoamaan kaikille halukkaille laadukasta koulutusta - vaikka vain oman itsensä kehittämiseen ja lajituntemuksen lisäämiseen ja siitä saatavan ilon kasvattamiseen.

Kansallinen toiminta

Eritasoisia ohjaajakursseja (KTO 1, KTO 2, KTO-koe, KTO-sisämoduuli, sisä-KTO-koe, KTO 3, KO 1, KO 2, KO-koe, sisä-KO, sisä-KO-koe, JKO, KKK1, KKK2, KKK3 ja KKK-koe) järjestetään eri puolilla maata paikallisten vastuukouluttajien toimesta, SKIL valvonnassa, yhteensä yli 100 koulutuspäivää.

KTO-tasolla järjestetään 2024 aikana pilottina tilauskursseja uudelle kallio-KTO-tasolle. Tason kurssimateriaalit, koe- ja päivitysjärjestelmä tehdään.

Kalliokiipeilykouluttajakurssi (KKK-kurssi) kaikkine moduuleineen toteutetaan toimintavuonna. Sisällytetään taas kurssiin KKK3-ulkomaaosio. Tilastollisesti kurssi on järjestetty joka toinen vuosi.

Päivitetään ohjaaja- ja kouluttajakoulutusjärjestelmän kouluttajaohjeita. Vaaditaan kurssilaisilta jatkossa sisällöllisesti laadukkaampia kiipeilypäiväkirjoja KO-, sisä-KO-, JKO- ja KKK- moduuleilla. Ohjeistukset tulivat voimaan 1.1.2015.

Koulutusvaliokunta osallistuu SKIL:n turvallisuusstrategian toteuttamiseen ja kehittämiseen. Liiton kouluttajille tarkoitettu kiipeilyyn räätälöity ensiapu- ja pelastusharjoitus tullaan järjestämään myös vuonna 2024. Järjestetään myös perinteinen vastuukouluttajien yhteinen koulutus- ja keskustelutilaisuus. Lisäksi järjestetään KTO-ohjaajille, KO-ohjaajille ja KKK-kouluttajille täydennyskoulutuspäivä.

Kansainvälinen toiminta

Nostetaan SKIL- kouluttajien tietotaitotasoa muiden maiden järjestöjen järjestämissä koulutuksissa esimerkiksi BMC (British Mountaineering Council)-seminaarissa, UIAA-seminaarissa tai BMC:n tapaamisessa.

Valiokunnan kokoukset

Valiokunta on suunnitellut kokoontuvansa kuusi kertaa ensi vuoden aikana. Tämän lisäksi asioita hoidetaan puhelimitse ja sähköpostitse.

Tiedotus

Koulutusvaliokunnan tiedotustoiminta hoidetaan Kiipeily-lehden, sähköpostin, Facebookin, Instagramin, SKIL www-sivujen sekä sähköpostilistojen kautta.

Uudistettujen Www-sivujen koulutustoimintaan liittyvät osuudet tehdään yhdessä koulutusvaliokunnan kanssa.

Ski Mountaineering- toiminta (SKIMO)

Yleistä

Ski mountaineering on uusi laji Kiipeilyliiton alla. SKIL haki kansainvälisen kattojärjestön jäsenyyttä lokakuussa 2022. Uusi valiokunta perustettiin vuodenvaihteessa 2023/2024, mutta vuoden 2023 erityisavustusta ei ehditty hakea. Tämän vuoksi tuettu toiminta käynnistyy vasta vuoden 2024 aikana. Valiokunta toteuttaa tulevan maajoukkueen toimintaa ja resurssien puitteissa kehittää kotimaista Ski Mountaineering toimintaa. Ski Mountaineering-valiokunnan ja lajin kattojärjestötoiminnan käynnistämiseen haetaan OKM:n erityisavustusta. Avustuksen mahdollistaessa palkataan henkilö aloittamaan ja kehittämään valiokunnan toimintaa.

Kilpailutoiminta (KIVA)

Yleistä

Kilpailuvaliokunta jatkaa kaudella 2024 kilpakiipeilyn kehittämistä, järjestää SM-kilpailuja ja jatkaa aikuisten ja junioreiden kilpailu- ja maajoukkue toiminnan toteuttamista. Maajoukkueille hankitaan, yhdessä liiton kumppanusvastaavan kanssa, uusia yhteistyökumppaneita. Vuoden 2024 aikana jatketaan urheiluakatemiayhteistyön kehittämistä ja selkiytetään kiipeilyvalmentajan koulutuspolkua. Suunniteltu toiminta pyritään järjestämään palkatun koordinaattorin / koordinaattorien avulla mahdollisimman laajassa skaalassa. Suomen Kilpailutoiminnan osalta Kiipeilyliitto on jäsenenä Suomen Olympiakomiteassa, kansainvälisessä kilpakiipeilyn kattojärjestössä IFSC:ssä ja jääkiipeilyn kattojärjestössä UIAA:ssa. Suomella on jäsen UIAA:n Athlete Commission:ssa. Kilpailulisenssin käyttöä jatketaan ja kehitetään.

Kilpailukoordinaattori

Palkattu Kilpailukoordinaattori vastaa ja kehittää seuraavia asioita:

- Suomen arvokisojen järjestäjien tukeminen, kilpailujen käytännön etukäteisjärjestelyt
- Aikataulujen ja kalentereiden ylläpito
- Kilpakiipeily-sähköpostin seuraaminen ja juoksevat asiat
- Yhteydet seuroihin, seuroille tukea kilpailu- ja valmennustoiminnan aloittamiseen
- Maajoukkueeseen liittyvä tiedotus ja maajoukkueiden käytännön asioiden järjestelyt
- Rahaliikenteen hoitaminen yhdessä toimiston kanssa
- Toimii tiiviisti yhdessä kilpailuvaliokunnan kanssa

Maajoukkuekoordinaattori

- Kehittää Suomen nuorten maajoukkueen toimintaa kohti kansainvälistä tasoa.
- Osallistuminen kansainvälisiin kilpailumatkoihin ja siellä maajoukkueen nuorten tukeminen/ohjaaminen.
- Maajoukkueen leiritoiminnan laadun ja sisällön kehittäminen: Leirikohtaiset teemat, laadukkaiden kilpailureittien varmistaminen ja ulkopuolisten toimijoiden mukaan tuonti leireihin / teemoihin.
- Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen muiden maiden nuorten youth –maajoukkueiden kanssa.

Kilpailutoiminta kotimaassa

Liitto tukee junioreiden ja aikuisten SM- ja mestaruuskilpailujen järjestämistä boulderoinnissa ja köysikiipeilyssä, lisäksi liitto tukee jääkiipeilyn SM-kilpailujen järjestämistä. Lisäksi seuroja kannustetaan kotimaan kilpailujen järjestämiseen ja kehittämiseen kaikilla kiipeilyn osa-alueilla.

Kiipeilyliitto vastaa kilpailujen osalta ilmoittautumisista, tuomaroinnista, pisteenlaskusta, reittikonsultoinnista, mitaleista ja kilpailuun liittyvistä grafiikoista. Kiipeilyliitto selkeyttää ja kasvattaa rooliaan SM-kilpailujen järjestämisessä helpottaakseen järjestävän seuran ja hallin työtä. Kilpailujen näkyvyyttä parannetaan kehittämällä edelleen streamien ja kuvauksen laatua.

SM-kilpailut pyritään järjestämään omina kilpailuinaan IFSC:n/pohjoismaisia sääntöjä noudattaen. Nordic-säännöt kirjataan ja varmistetaan seuraavassa Nordic Meet-kokouksessa, että muutkin maat noudattavat niitä. Kilpailukalenteri pyritään tekemään kaksi vuotta eteenpäin.

Tuomarointitoiminta kotimaassa

Suomessa on pohjoismaisen tason tuomari ja päätuomari. Vuonna 2024 järjestetään kaikille halukkaille avointa maksutonta tuomarikoulutusta ja tuomarikoe. Tuomaritoimintaa organisoidaan järjestämällä tuomarirekisteri, johon kirjataan kaikki koulutuksen käyneet tuomarit.

Valmentajan koulutusjärjestelmä

Valmentajan koulutusjärjestelmän kehittäminen ja nykyaikaistaminen. Valmentajan polun selkeyttäminen ja koulutusten lisääminen sekä kilpavalmennuksen kehittäminen.

Reitinteko Suomessa

SM-kilpailuihin pyritään saamaan IFSC- ja UIAA- tasoinen pääreitintekijä. Kansainvälisten IFSC-tasoisten reitintekijöiden ja uusien kilpailuissa käytettävien otesarjojen osalta tehdään yhteistyötä kiipeily hallien kanssa. Pyritään saamaan kansainvälisiä reitintekijöitä vierailemaan ja kouluttamaan kotimaisia reitintekijöitä.

Pohjoismainen kilpailutoiminta

Kaikkiin PM-kisoihin pyritään lähettämään sovitun kokoinen joukkue (10 urheilijaa/sarja). Vuonna 2024 Suomi on järjestävässä vuorossa PM-boulder isäntämaana.

Aikuisten kansainvälinen kilpailutoiminta

Maajoukkue valitaan maajoukkuekriteerien perusteella. Kaikkien maajoukkueeseen ja PM-kilpailuihin haluavien tulee hakea paikkaa lomakkeella. Haku avautuu loppuvuodesta. Hakijoiden tulee olla SKIL:n jäsenseuran jäseniä.

Aikuisten maajoukkueeseen valittujen kanssa käydään yhteisessä palaverissa läpi alkavan kauden kilpailut ja mihin kukin osallistuu.

Juniorien kansainvälinen kilpailutoiminta

Juniorimaajoukkueen valinta tapahtuu maajoukkueen valintakriteerien perusteella. Valintaan liittyvä karsintatapahtumat järjestetään vuoden 2024 maajoukkueelle joulukuussa 2023 ja vuoden 2025 maajoukkueelle joulukuussa 2024. Karsintatapahtumassa valitaan myös muut juniorit, jotka osallistuvat PM-kilpailuihin. Karsintatapahtuman tarkempi ajankohta ja maajoukkueen valintakriteerit löytyvät liiton sivuilta. Juniorimaajoukkue harjoittelee leireillä ja osallistuu PM-kilpailuihin sekä Euroopan-kiertueen osakilpailuihin. Juniorimaajoukkueelle hankitaan sponsoreita, joilla tuetaan harjoittelua, leiritoimintaa, reitintekoa, osallistumista kilpailuihin sekä varustehankintoja.

Juniorimaajoukkueen kilpailuihin osallistuminen suunnitellaan heti kansainvälisen kilpailukalenterin saavuttua yhdessä urheilijoiden kanssa

Jääkiipeilymaajoukkue

Kaudella 2023–2024 UIAA järjestää Euroopan cupin, 3 osakilpailun maailmancup-kiertueen sekä EM ja MM-kilpailut. Jääkiipeilymaajoukkue valitaan hakemusten perusteella loppuvuonna 2023. Hakemus pohja löytyy liiton sivuilta.

Jääkiipeilymaajoukkueeseen valittujen urheilijoiden osallistumis- ja matkakuluja tuetaan rahallisesti. Tuetut kiipeilijät edustavat Suomea ja kiipeilyliittoa, ja heidän odotetaan näyttävän hyvää esimerkkiä muille kiipeilijöille ja edistävän lajin näkyvyyttä.

Maajoukkueleirit

Maajoukkueleiritoimintaa kehitetään ja uudistetaan vuonna 2024. Leirien määrää pyritään lisäämään.

Antidoping

SKIL Reilun kilpailun ohjelma ”Puhdas Ote” hyväksyttiin SKIL hallituksessa ja SUEK:issa 2023. Ohjelma sisältää antidopingohjelman lisäksi kilpailumanipulaation torjuntaohjelman. Kilpailijasopimuksessa maajoukkueurheilijat on sitoutettu antidoping säännöstöön. Kilpailuvaliokunta toimittaa SUEKille dopingvalvonnan toteuttamiseen tarvittavat tiedot pyydetysti, kuten esimerkiksi maajoukkueiden kokoonpanot sekä harjoitus- ja leiritiedot sekä kilpailutiedot.

Muita työn alla olevia asioita

Kilpakiipeilyn harjoitteluun tarkoitettun seinän mahdollisuuksien kartoitus jatkuu. Tarvitaan sopiva tila, tarkoitukseen sopiva boulderseinä sekä laadukkaita otteita. Tarkoitus rahoittaa seinän rakennus ja toiminta liiton, paikallisseurojen sekä muiden yhteistyökumppanien tuella.

Akatemiatoimintaa kehitetään pääkaupunkiseudulla Mäkelänrinteen urheilulukion kanssa. Tätä kautta saadun kokemuksen perusteella akatemiatoimintaa pystytään tarvittaessa kehittämään myös muualla Suomessa.

Kehitetään Kilpailuvaliokunnan toimintaa resursseja lisäämällä ja organisointia parantamalla.

Valiokunnan kokoukset

Valiokunta kokoontuu tarvittaessa. Pääosa asioista hoidetaan päivittäisellä kommunikaatiolla.

Tiedotus

Kilpailuvaliokunnan tiedotustoiminta hoidetaan sähköpostin, Facebookin ja SKIL www-sivujen kautta. Maajoukkuetoiminnasta julkaistaan aktiivisesti Climbing Team Finland -instagram tilillä. Tilin toimintaa pyritään aktiivisesti kehittämään ja kasvattamaan seuraaja määriä.

Lasten ja nuorten toiminta (NUVA)

Nuorisovaliokunnan tehtävänä on ohjatun junnutoiminnan kehittäminen ja sen laadun ja turvallisuuden lisääminen jäsenseuroissa.

Junnuohjaajakoulutus

Nuorisovaliokunta tulee vuonna 2024 järjestämään yhden junnuohjaajakoulutuksen, todennäköisesti paikkana on Oulu. Myös vuonna 2023 aloitettu koulutuksen uudistaminen jatkuu, samoin kuin junnuohjaajamateriaalin päivitys.

Junnuohjaajatapaaminen / seminaari

Haluamme tuoda esille hyviä käytänteitä ja panostaa turvallisuuteen ohjatussa junnutoiminnassa. Nostamme esiin turvallisen junnutoiminnan ajattelun vakiinnuttamista seuroihin. Turvallinen junnutoiminta pitää sisällään fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden. Autamme seuroja kehittämään ja pohtimaan turvallisuutta toiminnassaan, autamme myös tekemään tarvittavia turvallisuusasiakirjoja ja tarvittaessa koulutamme porukkaa aiheeseen liittyen. Tämä on mahdollisesti junnuohjaajatapaamisen teema vuoden 2024 keväällä. Tapaamisen/koulutuspäivän

paikka valitaan toiveiden pohjalta. Jotta junnujen turvallisuus pysyisi mahdollisimman korkeana, kannustetaan kaikkia jäsenseuroissa junioritoimintaa pyörittäviä KTO koulutukseen, mikäli seurassa harrastetaan köysikiipeilyä. Tarkoitus seminaarin yhteyteen järjestää myös junnuvastaavien tapaaminen, jossa seurojen junnuvastaavat voivat verkostoitua, vaihtaa ideoita ja tutustua.

Tähtiseura

Vuonna 2024 nuorisovaliokunta on valmis auttamaan kiipeilyseuroja matkalla Tähtiseuraksi, mutta vain lasten ja nuorten liikunnan osalta. Nuorisovaliokunta auditoi ja tukee Tähtiseuraksi hakevia kiipeilyseuroja, sekä mainostaa mahdollisuutta lähteä mukaan hakuprosessiin. Ensimmäinen kiipeilyseura on jo lähtenyt tavoittelemaan Tähtiseura nimikettä, ja sen on mahdollista saada nimike tehtyään kehittämistyötä seurassa.

Nordic Youth Camp

Vuonna 2024 on Suomen vuoro järjestää pohjoismainen junnukiipeilyleiri. Leirejä on järjestetty jo pitkään vuorotellen eri pohjoismaissa. Mukaan otetaan 10 nuorta per maa, järjestäjämaasta on yleensä saanut olla vähän enemmän junnuja, lisäksi joka maasta kaksi huoltajaa. Leirillä on paljon kivaa ohjelmaa, yhteisiä tutustumisleikkejä, lämmittelyjä, ruokailuja jne. Kiipeily on tietenkin se ykkösjuuttu leirillä. Leiriin perustetaan oma työryhmä, koska leirin järjestely tulee olemaan suuri ponnistus.

Junnutoiminnan tukeminen uudessa seurassa

NUVA avustaa seuroja junnutoiminnan aloittamisessa tarpeen mukaan. Uudesta seurasta tullaan valitsemaan työryhmä, 2–4 henkilöä, joka alkaa kehittää nuorisotoimintaa yhdessä NUVA:n edustajan kanssa. Työryhmän tavoitteena on aloittaa yhteistyö myös kunnan liikuntapalveluiden kanssa.

Tavoitteena on, että toimintavuoden lopussa uudella seuralla olisi viikoittain vähintään kaksi junnuvuoroa (alkeis- ja jatko ryhmä).

NUVA tukee tarvittaessa uuden junnutoiminnan aloittamista taloudellisesti esim. hankkimalla seuran käyttöön junnutoimintaan soveltuvia kiipeilyvarusteita. Seuralla on mahdollisuus vuoden kuluttua junnutoiminnan vakiinnuttua lunastaa varusteet itselleen.

Jotta junnujen turvallisuus pysyisi mahdollisimman korkeana, kannustetaan kaikkia jäsenseuroissa junioritoimintaa pyörittäviä KTO koulutukseen, mikäli seurassa harrastetaan köysikiipeilyä.

Muuta

Nuorisovaliokunnalla on kiinnostusta kehittää myös ei kilpailevien junnujen yhteisiä tapaamisia, leirejä ja tapahtumia. Ensi vuodelle on suunniteltu talvileiriä Ouluun, tarkoitus olisi, että järjestäisimme eri paikkoihin matalan kynnyksen yhteiskiipeilyjä ja kiipeilykokeiluja.

Nuorisovaliokunta etsii myös uusia jäseniä, jotka voisivat sitoutua mieluiten kahdeksi vuodeksi toimintaan mukaan.

Valiokunnan kokoukset

Valiokunta kokoontuu etäyhteyksin noin kerran kuukaudessa, pois lukien kesäkuukaudet. Kerran vuodessa kokoonnumme naamatusten, samalla kehitämme toimintaa ja ideoimme tulevia tapahtumia. Tämän lisäksi asioita hoidetaan puhelimitse ja sähköpostitse.

Tiedotus

Nuorisovaliokunnan tiedotustoiminta hoidetaan Kiipeily- lehden, sähköpostin, SKIL www-sivujen, Facebook-sivuston sekä omien skil_nuoriso sivujen kautta. Tiedotusta seuroihin päin kehitetään, jotta toiminta saataisiin näkyvämmäksi ja tiedonkulku sujuvammaksi.

Access-toiminta (ACCESS)

Uusien kiipeilykallioiden käyttöönottoon ja vanhojen paikkojen käyttöön liittyy usein niin kutsuttuja ”access”-haasteita. Näistä haasteista eli kiipeilykielloista ja vapaan kiipeilyn rajoittamisesta on muodostunut lyhyessä ajassa suurin kalliokiipeilyä estävä tekijä maailmassa. Ongelmia esiintyy usealla eri alueella; maanomistajien pyrkimys rajoittaa vapaata kiipeilyä, jokamiehenoikeuteen liittyvät tulkinnat ja oikeuden rajoittamisyritykset, yksityisteiden käyttöön liittyvät konfliktit, erilaisten luonnonsuojeluyhdistysten – ja järjestöjen kanssa syntyvät ristiriidat. Usein ongelmien taustalla on tietämättömyyttä kiipeilystä lajina ja kiipeilyn ympäristövaikutuksista, joten yhteistyö eri järjestö – ja viranomaistahojen kanssa sekä aktiivinen tiedottaminen tulevat edelleen muodostamaan kiipeilyn edunvalvonnan kivijalan. Hyvä yhteistyö ja suhteet eri järjestöjen ja viranomaistahojen kanssa on auttanut ratkaisemaan kiipeilijöiden eduksi rajoituspyrkimyksiä useissa eri tapauksissa eri puolella maataamme.

SKIL:n access-ryhmä perustettiin vuonna 2010 ja nykyisin se toimii yhtenä liiton valiokuntana. Valiokunnan tärkein tehtäviä ja tavoite on pyrkiä tunnistamaan ja ennaltaehkäisemään kiipeilyyn ja kallioiden käyttöön liittyviä access-ongelmia. Valiokunnan jäsenet edustavat monipuolisesti eri osaamisalueita kuten kaavoitusta, viranomaistoimintaa, jokamiehenoikeuksia, luonnonsuojelua, boulderkiipeilyä, reitistökarttojen (ns. Topojen) tekoa ja kallioiden kehittämistä.

Valiokunta toimii myös eräänlaisena päivystävänä verkostona, joka pyrkii reagoimaan nopeasti erilaisiin kiipeilijöiden ja seurojen esille nostamiin havaintoihin ja ongelmiin sekä tiedottamaan niistä muille kiipeilijöille.

SKIL access Facebook-sivua käytetään nopeana väylänä tiedottamisessa ja akuuteissa ongelmatilanteissa.

Seuroille on budjetoitu haettavaksi erillinen Kallioavustus. Avustusta myönnetään kiipeilykallioilla / bouldereilla esiintyvien ongelmien ehkäisyyn ja kallioiden käytön turvaamiseen; esimerkkeinä pysäköintipaikan rakentaminen tai parantaminen, kallion edustan raivaaminen, lähestymispolkujen parantaminen, tiedottaminen esim. kylttien muodossa.

Access-valiokunta tukee seuroja järjestämään kalliotalkoita. Access-henkilö voidaan lähettää paikalle organisoimaan ja opastamaan toimintaa.

Viranomaisyhteistyö on muuttunut yhä tärkeämmäksi. Eri virastoihin pidetään yhteyttä liittyen mm. kiipeilylupiin ja kiipeilypaikkojen suojeluun (uhkana rakentaminen, tiehankkeet, kaavoitus ym.).

Yhteistyö metsähallituksen ja erityisesti luontopalveluiden kanssa tiivistyy erityisesti silloin, kun hankkeita kansallispuistojen perustamiseksi tai hoito- ja käyttösuunnitelmien päivittämiseksi käynnistetään.

SKIL tekee yhteistyötä 27Crag-nimisen verkkojulkaisun kanssa kallio- ja boulderreitti-tietojen eli topojen julkaisemisessa ja access-asioihin liittyvässä viestinnässä.

- Kaikki köysikalliot ja boulderit ovat ja pysyvät vapaan kiipeilyn piirissä
- Kiipeily on turvallista ja laadukasta
- Pysäköinti ja kulku kalliolle on hyvin järjestetty

Valiokunnan käytännön tehtäväkenttä vuonna 2024:

- Yhteydenpito seuroihin ja seurojen access-vastaaviin
- Seuravierailujen yhteydessä tutustutaan paikallisiin olosuhteisiin ja etsitään hyviä uusia ehdokkaita valiokuntaan
- Access-kysymyksiin ja sopimuksiin liittyvä asiantuntijatuki SKIL seuroille, viranomaisille ja aktiivisille kallioiden kehittäjille.
- Valtakunnallinen kaikkia SKIL seuroja ja kiipeilijöitä palveleva edunvalvonta ja siihen liittyvä viestintä. Viestintää lisätään kaikille kohderyhmille eli seuroille, niiden hallituksille ja kiipeilijöille.
- Hyvistä toimintatavoista sekä kalliota koskevista rajoituksista viestiminen kiipeilijöiden suuntaan.
- Kallioiden kehittämiseen ja pulttaukseen liittyvien hyvien käytäntöjen edistäminen ja koulutus SKIL seuroille.
- Kallioiden kehittämistuen myöntäminen jäsenseuroille
- SKIL:in vastuulla olevien köysi- ja bouldertopojen kehittäminen ja julkaiseminen.
- Yhteistyö 27Crag-nimisen nettitopo-sovelluksen kanssa access-asioissa sekä topojen julkaiseminen sovelluksessa
- Access-asioihin liittyvän seurayhteistyön lisääminen. Tapaamiset pidetään, jos mahdollista, uusilla kallioilla ja/tai seuran kotipaikkakunnilla. Samalla katsastetaan mahdollisia uusia valiokunnan jäseniä.
- Laaditaan ulkokiipeilypaikkojen perustamis- ja ylläpito-opas. Access-valiokunta ohjaa ja valvoo hanketta.
- tunnistetaan hyviä uusia ehdokkaita valiokuntaan

Edunvalvonta ja viranomaisyhteistyö

Eri viranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä; kuluttajaturvallisuus-, pelastus- ja muut viranomaiset. SKIL ja jäsenseurojen edustajat tiedottavat lajin turvallisuudesta ja liiton toiminnasta mm. turvallisuusseminaareilla ja messuilla.

Metsähallituksen kanssa jatketaan tiivistä yhteistyötä kansallispuistojen kiipeilymahdollisuuksien parantamiseksi. Toiminnanjohtaja tulee jatkamaan työtään ulkoiluforumissa sekä muissa jokamiehenoikeuden ja kallioiden vapaan käytön turvaavissa hankkeissa.

Ympäristöministeriön julkaisemaa kirjaa ”Jokamiehen oikeuksien opas” levitetään jäsenseuroille ja sitä käytetään työkaluna ristiriitatilanteissa. Ulkoilufoorumi ja siihen jäsenenä kuuluva SKIL olivat mukana luomassa sisältöä oppaaseen.

Liikuntapaikkajulkaisut ”Kiipeilyseinäopas”-kirja sekä vuoden 2024 aikana valmistuva ”Kalliokiipeilypaikkojen perustamis- ja ylläpito-opas” ovat kuntien ja viranomaisten käyttöön suunniteltuja oppaita vahvistamaan kiipeilyn asemaa sisä- ja ulkoliikuntamuotona.

Julkaisutoiminta ja yleinen tiedotustoiminta

Kirjat

Suomen Kiipeilyliiton kustantamia ja julkaisemia kirjoja käytetään kurssikirjoina sekä myydään liiton jäsenille lähinnä seurojen kautta.

Matti A. Jokisen kirjoittaman, alun perin vuonna 1961 ilmestyneen klassikkokirjan ”Alppien seinämällä” uusintapainos kertoo maamme kiipeilyn historiasta ja alkuvaiheista.

Suosittu Seinäkiipeily-kirja kuuluu oppimateriaalina useille kouluttaja- ja ohjaajakurssille ja on erinomainen työkalu myös lajin harrastajille. Kirjaa käytetään seinäkiipeilyn kurseilla kurssimateriaalina ja myydään edullisesti jäsenseurojen jäsenille sekä muille kiipeilyn harrastajille.

Kiipeilyliitolta tilattu opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisu ”Kiipeilyseinäopas”-kirja on kuntien ja oppilaitosten saatavilla, ja turvaa laadukkaampien kiipeilyseinien rakentamista julkisiin tiloihin.

Kiipeilyliitto tekee vuosien 2023 ja 2024 aikana OKM:n tuella Kalliokiipeilypaikkojen perustamis- ja ylläpito-oppaan. Kirja tullaan julkaisemaan Editassa liikuntapaikka-julkaisujen sarjassa.

Resurssien ja ehtimisen puitteissa Kalliokiipeilyreitit-kirjasarjan eli uusien topokirjojen tekoa jatketaan vuonna 2024 jo kolmannen sarjan kirjan, Keski-Suomen-Topon, teolla. Kirjasarjassa julkaistaan valokuvaan piirretyt reittikartat nykyisiltä kiipeilykallioilta. Kirjan kuvitusta on otettu jo vuosien aikana. Kirjojen sisältämä tieto ja artikkelit levittävät osaltaan sekä tietoa yleisesti kiipeilyharrastuksesta että erityisesti turvallisuudesta. Kiipeilyliiton kirjoja käytetään kurssikirjoina ja niitä tilaavat muun muassa seurakunnat, kirjastot ja urheiluopistot.

Kiipeilylehti

Syyskokous 2023 päätti lakkauttaa Kiipeilylehden teon ja julkaisun

Eri tasoisille harrastajakursseille on omat kurssimonisteensa, joita päivitetään jatkuvasti tarpeen mukaan, mm. kotimainen jääkiipeilyn opas, jota käytetään jääkiipeilyn harrastus- ja ohjaajakursseilla.

Ohjaaja- ja kouluttajakoulutukseen on omat kurssimonisteensa. Junnuohjaajille ja juniorikoulutukseen tarkoitettu ”Junioriohjaajan opas kiipeilyseuroille” sekä kilpailujärjestäjille ”Kiipeilykilpailun järjestäjän opas” päivitetään vastaamaan nykyistä toimintaa.

Sekä seurojen, että kaupallisten kiipeilyhallien käyttämä Peruskurssi- kurssivihkonen päivitetään. Tätä materiaalia käytetään sekä seinäkiipeilyn alkeis- että peruskursseilla.

Tiedotustoiminta

Tiedotusta kehitetään. Liiton www-sivuja, Facebook-sivuja, liiton ja valiokuntien some- ja muita tiedotuskanavia käytetään aktiiviseen tiedottamiseen seuroille, seurojen jäsenille ja liiton sisällä (hallitus, toimisto, valiokunnat, työryhmät).

Liiton uudistettuja www-sivuja kehitetään ja muitakin digitaalisia kanavia otetaan käyttöön liiton tiedottamisessa.

Kiireisiksi ajanjaksoiksi ja hankkeisiin ostetaan ulkopuolista tiedotusosaamista palkkaamalla (OKM tuen puitteissa) tiedottaja mm. seura- ja junioritoiminnan kehittämiseen ja koordinointiin.

Seurojen tukeminen

Seuroille annetaan tukea toiminnan ja kehittämisellätysten parantamiseksi monella tavalla. Junnu-, kilpailu- ja koulustoiminnan aloittamista ja kehittämistä tuetaan koulutuksella, materiaaleilla ja neuvonnalla. Tiedotusta seuroille ja apua seuran tiedotukseen tarjotaan palkkaamalla (OKM tuen puitteissa) tiedottaja muun muassa seura- ja junioritoiminnan kehittämiseen ja koordinointiin. Näin seuroja voidaan tukea taloudellisen avun lisäksi toiminnallisesti, millä on ratkaiseva merkitys pienemmille ja aloittaville seuroille sekä niiden jäsenistölle. Paremmat seurojen jäsenpalvelut puolestaan mahdollistavat lajin kasvun myötä myös liiton jäsenmäärän ja rekisteröityneiden kiipeilijöiden määrän kasvun.

Seurat voivat hakea liitolta erillistä rahoitusta kehityshankkeilleen seuratuon muodossa. Lisäksi seurojen haettavana on erillinen access-tuki luonnon liikuntapaikkojen eli kiipeilykallioiden olosuhteiden parantamiseen ja turvaamiseen. Liitto tukee seuroja myös kalliotalkoiden järjestämisessä.

Kiipeilyn harrastustoimintaa seuroissa pyritään lisäämään ja tukemaan kaikilla kiipeilyn eri osa-alueilla. Kalliokiipeilyssä kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuden sekä luonnonsuojelullisiin ja maisemallisiin ongelmiin.

Kiipeilyseinien rakentamisella myös pienempien seurojen käyttöön paikkakunnilla, joissa ei ole kiipeilyhalleja, edistetään antamalla jäsenseuroille hakemusten perusteella konsultointia ja mahdollisesti myös taloudellista tukea hankkeisiin. SKIL/Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisu ”Kiipeilyseinäopas”-kirja on apuna tässä työssä. Lisäksi jäsenseuroille annetaan tukea neuvotteluissa kuntien ja seinärakentajien kanssa.

Koko jäsenistön kattava kiipeilyvakuutus toteutetaan yhdessä Pohjola-yhtiön kanssa. Vakuutus helpottaa suuresti seurojen juniori-, leiri- ja kilpatoimintaa, kun kaikki jäsenet ovat automaattisesti vakuutuksen piirissä.

SKIL on neuvotellut seuroille kattavan Tupla-Turva toiminnanvastuu- ja vapaaehtoistyön vakuutuksen, joka on voimassa seuran toiminnassa. Liitto on maksanut seurojen puolesta Gramex- ja Teosto-maksut, jolloin seura voi soittaa tekijänoikeuden piirissä olevaa musiikkia tapahtumissaan.

Tiedottamisessa jäsenseuroille sekä hallituksen ja valiokuntien välillä käytetään pääsääntöisesti sähköistä tiedottamista. Tiedottamista jäsenistölle hoidetaan liiton www-sivujen sekä jäsenseurojen kautta. Sähköisiä välitiedotteita julkaistaan tarpeen mukaan. Liiton web-sivuja kehitetään antamaan sekä jäsenseuroille että valiokunnille paremmat mahdollisuudet tiedottaa toiminnastaan.

Talous

Vuosi 2024 tuo mukanaan isoja haasteita ja muutoksia liiton talouteen. Erityisesti Ukrainan sodan aiheuttama voimakas kustannustason nousu tarkoittaa sitä, että Kiipeilyliiton on välttämätöntä sopeuttaa kustannuksia. Lisäksi liiton johdon sukupolvenvaihdokseen liittyvä uuden toiminnanjohtajan rekrytointi ja perehdyttäminen merkitsee huomattavia lisäkustannuksia eteenkin vuodelle 2025. Vuoden 2024 budjetin ylijäämä onkin tarkoitettu nimen omaa näiden kustannusten peittämiseen. Sukupolvenvaihdoksesta aiheutuvat lisäkustannukset ovat minimissään noin 25.000€ . Lisäksi näyttää siltä, että riski liikunnan ja urheilun rahoituksen pienemiseen yleisesti kaikkien urheilulajien osalta on merkittävä. Sen vuoksi ei voida laskea sen varaan, että OKM:n yleisavustuksen määrän tulisi kasvamaan lähivuosina, vaikka Kiipeilyliitto menestyisikin lajiarvioinneissa hyvin. Päinvastoin avustus voi jopa pienentyä, toki suhteellisesti vähemmän kuin monella muulla lajilla. Myös tähän on varauduttava. Vaikka jäsenmaksuja ei nosteta vuoden 2024 osalta, on jäsenmaksujen korotus tai toiminnan edelleen supistaminen vääjämättä edessä lähivuosina. Jos toimintaa päädytään supistamaan, se tulee vaikuttamaan myös Kiipeilyliiton tavoitteiden asettamiseen lähivuosille.

Kustannustason nousun näkyy myös jäsenille tärkeän, jäsenmaksuun sisältyvän Pohjola kiipeilyvakuutuksen kohdalla. Hinta tulee nousemaan 44€:sta 51€:oon.

Säästöpainesta johtuen Kiipeilylehteä ei julkaista vuonna 2024. Osa tästä säästöstä tosin käytetään digitaalisen viestinnän kehittämiseen (mm. uusien www-sivujen sisältöihin), joten lopullinen säästö tästä toimesta on n. 6000€. Liiton seuroille myönnettäviä seuratukia ja kalliokiipeilypaikkojen parannustukia pienennetään sukupolven vaihdoksen ajaksi noin puoleen aiemmasta, näiden säästövaikutus on yhteensä n. 8000€ / vuosi.

Tulopuolella tehdään inflaatiota kompensoivia korotuksia: ohjaajakoulutuksen hinnat nousevat 25% ja kilpailulisenssin hinta nousee 40%.

Näiden toimien lisäksi pyritään säästämään monista pienemmistä momenteista, kuitenkin ei ole haluttu säästää lasten ja nuorten toiminnasta.

Uuden Skimo-valiokunnan toimintaan, lajin alkuun saattamiseen ja kehittämiseen haetaan OKM erityisavustusta. Jos tukea saadaan riittävällä tasolla, palkataan henkilö toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen.

SKIL:n taloutta rahoitetaan OKM:ltä saatavalla yleisavustuksella, jäsenseuroilta kerättävillä jäsenveroilla, julkaisujen mainostuotoilla, yhteistyösopimuksilla sekä kurssien ja tapahtumien osallistumismaksuilla.

Liiton budjetti on esitelty tarkemmin liitteessä 1 (SKIL budjetti 2024).

Allekirjoitukset

Toimintasuunnitelman laatimisesta on vastannut toiminnanjohtaja yhdessä liiton hallituksen ja valiokuntien kanssa.

Helsingissä 18.10.2023

Jari Koski – Suomen Kiipeilyliitto ry. toiminnanjohtaja

Liite 1: SKIL budjetti 2024

1. TUOTOT	2024
1.1. Koulutustoiminta	
Ohjaajakurssi- & koemaksut	79 500 €
Julkaisujen myyntituotot	950 €
Muut tuotot	0 €
	80 450 €
1.2. Kilpailutoiminta	
Osanottomaksut	10 000 €
Muut tuotot	0 €
Sponssitulot	5 000 €
	15 000 €
1.3. Julkaisutoiminta	
Julkaisujen myyntituotot	2 390 €
Ilmoitus- & mainostuotot	0 €
Muut tuotot	0 €
	2 390 €
1.4. Nuorisotoiminta	
Osanottomaksut	22 000 €
Muut tuotot	0 €
Jäsenmaksut juniorit	19 600 €
Ilmoitus- ja mainostuotot	0 €
	41 600 €
1.5. Skimountaineering	
Osanottomaksut	0 €
Muut tuotot	0 €
Sponssitulot	0 €
	0 €
1.6. Kallioturvallisuus	
Avustukset erikseen	5 000 €
	5 000 €
1.7. Yleistuotot & -avustukset	
Muut tuotot	25 000 €
Vakuutusmaksut Sporttiturva	249 900 €
Jäsenmaksut aikuiset	70 000 €
OKM yleisavustus	90 000 €
	434 900 €
TUOTOT YHTEENSÄ	579 340 €

2. KULUT	2024
2.1. Koulutustoiminta	
Henkilöstökulut	29 000 €
Matka- & majoituskulut	10 600 €
Muut toimintakulut	14 500 €
Hallinnon kulut	874 €
	54 974 €
2.2. Kilpailutoiminta	
Henkilöstökulut	4 750 €
Matka- & majoituskulut	23 000 €
Muut toimintakulut	60 750 €
Hallinnon kulut	200 €
	88 700 €
2.3. Julkaisutoiminta	
Henkilöstökulut	5 700 €
Matka- & majoituskulut	500 €
Muut toimintakulut	3 600 €
	9 800 €
2.4 Nuorisotoiminta	
Henkilöstökulut	2 850 €
Matka- & majoituskulut	2 500 €
Muut toimintakulut	31 000 €
Hallinnon kulut	500 €
	36 850 €
2.5. Skimountaineering	
Henkilöstökulut	2 400 €
Matka- & majoituskulut	
Muut toimintakulut	1 450 €
Hallinnon kulut	200 €
	4 050 €
2.5 Kallioturvallisuus	
Henkilöstökulut	10 050 €
Matka- & majoituskulut	1 800 €
Muut toimintakulut	10 200 €
	22 050 €
2.7. Hallintokulut	
Henkilöstökulut	41 800 €
Matka- & majoituskulut	1 500 €
Yleiset hallintokulut	46 950 €
Vakuutusmaksut Sporttiturva	249 900 €
	340 150 €
KULUT YHTEENSÄ	556 574 €
Yli- / alijäämä	22 766 €